BLOM ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Ecologisch werkprotocol Schweibergerweg 3 te Mechelen

Uitvoering in kader van de bescherming van de teunisbloempijlstaart

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2025-0856
Datum:	15 augustus 2025
Samensteller:	ing.
Collegiale toets:	ir. ing.
Opdrachtgever:	Studio Nico Wissing
Contactpersoon:	

Disclaimer
Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.
Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding 4

1.2 Doel 5

1.3 Gebiedsbeschrijving 5

1.4 Verplichtingen uitvoerende partij 6

2 Maatregelen 7

2.1 Algemene zorgplicht 7

2.2 Te volgen maatregelen 9

2.3 Maatregelen vanuit provincie Limburg 11

3 Beheer glanshaverhooiland (N12.03) 13

4 Beheer vochtig Hooiland (N10.02) 14

5 Calamiteiten 16

5.1 Melding van een calamiteit 16

5.2 Herkenning van calamiteiten 16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Schweibergerweg 3 te Mechelen bevindt zich een groot perceel waarop recent een nieuwe woning is gebouwd. Het overige deel van het terrein zal worden ingericht als tuin (figuur 1.1). De initiatiefnemer is voornemens een kleine schuur en een kippenhok te verwijderen om plaats te maken voor de bouw van een garage en de herinrichting van de tuin. In het kader van deze herinrichting zullen bestaande greppels worden uitgegraven voor de waterafvoer, het perceel zal worden geëgaliseerd en vervolgens ingezaaid en beplant met nieuwe vegetatie, waaronder bomen, struiken en soorten geschikt voor zowel natte als droge hooilanden.

Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Schweibergerweg 3 te Mechelen.

De geplande werkzaamheden kunnen mogelijk negatieve effecten hebben op beschermde natuurwaarden. Deze potentiële effecten zijn beschreven in de quickscan (Vleeshouwers, 2025).Op basis van meerdere inspecties is de aanwezigheid van Alpenwatersalamander, karwijselie, levendbarende hagedis en vroedmeesterpad uitgesloten. Tijdens alle veldbezoeken, 19 februari, 28 mei en 10 juli 2025, zijn wel waardplanten aangetroffen die geschikt kunnen zijn voor de teunisbloempijlstaart, zoals harig wilgenroosje, zandteunisbloem en basterdwederik. Vanwege de aanwezigheid van meerdere waardplantensoorten tijdens het eerste veldbezoek kon de potentiële aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart destijds niet worden uitgesloten. Tijdens de vervolgbezoeken is de volledige planlocatie gericht geïnspecteerd op aanvullende groeiplaatsen van waardplanten en op directe aanwijzingen van aanwezigheid, zoals vraatsporen, eieren of rupsen. Het veldbezoek van 10 juli 2025 vond plaats in de periode waarin rupsen van de teunisbloempijlstaart waarneembaar zijn op waardplanten. Tijdens dit bezoek zijn echter geen rupsen of andere sporen, zoals vraatsporen en/of poppen. Derhalve wordt de aanwezigheid van de teunisbloempijlstaart niet verwacht binnen de planlocatie.

Hoewel deze inspectie niet voldoet aan de eisen van een protocollair onderzoek voor deze soort, heeft de initiatiefnemer aangegeven te willen starten met de herinrichtingswerkzaamheden van het perceel. Gezien de resultaten van de inspectie wordt ingeschat dat daarbij geen sprake zal zijn van negatieve effecten op de teunisbloempijlstaart.

In de periode van maart tot en met juli 2025 hebben de opdrachtgever en initiatiefnemers herhaaldelijk overleg gevoerd met de bevoegde gezagen, te weten de provincie Limburg en de gemeente Gulpen-Wittem. In deze overleggen is door beide bestuursorganen expliciet bevestigd dat, indien onomstotelijk kan worden aangetoond dat er geen negatieve effecten zullen optreden gedurende de werkzaamheden op strikt beschermde soorten zoals de teunisbloempijlstaart, de voorgenomen werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

Op 10 juli 2025 heeft ecoloog van de provincie Limburg de planlocatie bezocht, samen met Blom Ecologie en de opdrachtgever. Tijdens dit bezoek is de locatie gezamenlijk beoordeeld en is besproken hoe de inrichting dient plaats te vinden, met specifieke aandacht voor de positionering van landschappelijke elementen en de te treffen beheersmaatregelen.

Derhalve is het onderhavige ecologisch werkprotocol opgesteld met als doel negatieve effecten op beschermde flora- en faunasoorten uit te sluiten en de gestelde eisen met betrekking tot de inrichting van het plangebied te borgen. De instemming van zowel de provincie als de gemeente wordt beschouwd als formele goedkeuring van de gekozen werkwijze.

1.2 Doel

Deze rapportage is opgesteld om potentiële negatieve effecten ten aanzien van teunisbloempijlstaart, naar aanleiding van de voorgenomen activiteiten, zoveel mogelijk te voorkomen alsmede om overtreding van wetgeving en het vigerend beleid te ondervangen. Naast het voorkomen van negatieve effecten dient deze rapportage als middel voor een goed verloop en vlotte doorstroming van de werkzaamheden.

1.3 Gebiedsbeschrijving

De planlocatie aan de Schweibergerweg 3 te Mechelen betreft de tuin van een aangrenzende boerderij. Op het terrein staan een kleine vervallen schuur en een kippenhok, beide opgebouwd uit metalen damwandpanelen, zonder spouw of dakbeschot. Het perceel ligt op een glooiende helling van circa 130 m boven zeeniveau aan de westzijde tot ongeveer 106 m aan de oostzijde. Het terrein kent een unieke bodemsituatie en afwijkende hydrologie. Hoog op de helling ontspringt in een aangesneden bronkop kraakhelder bronwater, vermoedelijk in het verleden aangetakt via een drainagebuis. Het water stroomt vanaf de bron en diffuus over het maaiveld af, zichtbaar langs de zuidelijke perceelsgrens. Hierdoor is de bodem jaarrond zeer vochtig. Grote delen zijn begroeid met reuzenpaardenstaart, die hier circa 2 m worden en een vrijwel ondoordringbare vegetatie vormt. Andere vochtminnende soorten zijn moerasspirea, grote kattenstaart, moerasvergeet-mij-nietje, watermunt, bittere veldkers en bosbies. Het perceel is de afgelopen 30 tot 40 jaar gebruikt als schapenweide, waardoor de voedselrijkdom (met name het stikstofgehalte) hoog is. Langs de zuidrand en door het perceel lopen opgebrachte grondwallen met ruderale soorten als toorts, teunisbloem, harig wilgenroosje en wilgenopslag. Binnen het perceel bevindt zich een bronbeekje dat uitmondt in een ondiepe poel in pioniersstadium. Tijdens veldbezoeken in februari, mei en juli 2025 is geconstateerd dat de vegetatie gedurende het groeiseizoen sterk verdicht en uitgebreid is, met name door reuzenpaardenstaart en wilgenopslag. De poel is in de zomer verder dichtgegroeid, wat de geschiktheid als leefgebied voor soorten zoals amfibieën of libellen kan beïnvloeden. De huidige staat van de tuin wordt gekenmerkt door een lage beheerkwaliteit en beperkte toegankelijkheid. De watergang en poel worden meegenomen in het ontwerp voor de herinrichting, waarbij de vorm kan worden aangepast en extra watergangen worden gegraven voor afvoer van bronwater. Een nadere toelichting op de planlocatie is opgenomen in de quickscan (Vleeshouwers, 2025).

1.4 Verplichtingen uitvoerende partij

De opdrachtnemer heeft een nalevings- en instructieplicht ten aanzien de maatregelen. Tevens dienen werkuitvoerders onder verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer zich te conformeren aan de bepalingen van deze rapportage.

Kort samengevat bestaan de verplichtingen van de aannemer uit de volgende aspecten:

- Naleving maatregelen;
- Voorkomen calamiteiten;
- Beschermen van de aanwezige wettelijk beschermde dieren;
- Schade aan planten, dieren en landschap tot het minimum beperken;
- Goede instructie van personeel en onderaannemers.

2 Maatregelen

Naast de bepalingen in de verleende beschikking geldt ten alle tijden onverminderd de Algemene zorgplicht. Hiervoor dienen onderstaande maatregelen getroffen te worden.

2.1 Algemene zorgplicht

De uitvoerende partij is verantwoordelijk voor een correcte uitvoering van werkzaamheden in het kader van de Omgevingswet. Om dit in de praktijk te realiseren zijn hiervoor per werkzaamheid zowel maatregelen in het kader van de Algemene zorgplicht als schade beperkende maatregelen beschreven (tabel 2.1). In het kader van de Algemene zorgplicht gelden een aantal maatregelen die over het gehele werk toepasbaar zijn.

In de Algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7) wordt voorgeschreven zorg moet worden gedragen voor de fysieke leefomgeving. Een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kan hebben voor in het wild levende dieren en planten, dient deze handelingen achterwege te laten of maatregelen te treffen om nadelige effecten te voorkomen.

> Artikel 1.6 (zorgplicht voor een ieder)
>
> Een ieder draagt voldoende zorg voor de fysieke leefomgeving.
>
> Artikel 1.7 (activiteit met nadelige gevolgen)
>
> Een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht:
>
> a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen,
> b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken,
> c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van hem kan worden gevraagd.

In dit artikel worden geen concrete maatregelen beschreven. In het algemeen kan worden gesteld dat er zorg dient te worden gedragen voor soorten en hun leefgebieden. Daarnaast dienen activiteiten met nadelige effecten op natuurwaarden en/of in het wild voorkomende planten en dieren te worden vermeden. De Algemene zorgplicht is verder verfijnd naar de Specifieke zorgplicht. Dit wordt uitgewerkt in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Dit artikel is onderstaand beschreven. Er dienen specifieke maatregelen te worden getroffen wanneer er mogelijk sprake is van negatieve effecten op beschermde en/of bedreigde soorten.

Artikel 11.27 (Specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
   a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
      1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
      2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
      3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vierde lid, onder a, onder 4°, van de wet; en
      4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
   b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
   c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
   d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
   e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
   f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Tabel 2.1 Maatregelen Specifieke zorgplicht.

Type	Omschrijving	Toepassing	Actiehouder
Alle werkzaamheden	De werkzaamheden worden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is en de planlocatie verlicht dient te worden, dient te gebeuren met vleermuisvriendelijke verlichting (c.q. amberverlichting, geconvergeerd, etc.).	Alle fauna, m.n. vleermuizen.	Aannemer
Alle werkzaamheden	Eén werkrichting hanteren en werkzaamheden zo min mogelijk onderbreken (continuïteit).	Alle fauna	Aannemer
Alle werkzaamheden	Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.	Alle fauna	Aannemer
Alle werkzaamheden	De werkzaamheden dienen te starten buiten het broedseizoen (maart t/m medio juli). Indien dit niet mogelijk is, dient het werkterrein voorafgaand aan	Alle fauna, m.n. broedvogels	Aannemer

	het broedseizoen ongeschikt te worden gemaakt voor broedvogels.		
Alle werkzaamheden	Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.	Alle fauna	Aannemer

2.2 Te volgen maatregelen

Op 10 juli 2025 heeft de heer van de provincie Limburg de planlocatie bezocht en enkele uit te voeren maatregelen benoemd. Tijdens dit bezoek is vastgesteld dat sprake is van een afwijkende hydrologie en een unieke bodemsituatie. In overleg is besloten om delen van de planlocatie in te richten als glanshaverhooiland (N12.03) en vochtig hooiland (N10.02). De te nemen maatregelen om aan de gestelde eisen te voldoen en negatieve effecten op de teunisbloempijlstaart te voorkomen, zijn opgenomen in tabel 2.2. De uitvoerende partij is verantwoordelijk voor de correcte toepassing hiervan. Bij onduidelijkheden of vragen over de maatregelen dient een ecoloog te worden geraadpleegd. Alle relevante werkzaamheden worden vastgelegd in het Ecologisch Logboek (bijlage 2).

Tabel 2.2 Maatregelen voorafgaand de werkzaamheden.

Type	Omschrijving	Toepassing	Actiehouder
Waarborgen maatregelen flora & fauna	Gedurende de uitvoering van de werkzaamheden dient het ecologisch werkprotocol, inclusief het logboek, op locatie aanwezig te zijn.	Alle fauna	Uitvoerder
Verwijderen terreininrichting	Binnen de planlocatie zijn er op verschillende plekken hout-, materiaal- en stenenstapels aanwezig. Deze potentiële schuilmogelijkheden dienen vooraf de herinrichting weggehaald te worden.	Alle Fauna	Uitvoerder
Alert tijdens uitvoering	Ter plaatse van oevers, struiken, materiaal-/steen-/houthopen en dichte opgaande vegetatie kunnen zich (jonge) vogels, amfibieën en zoogdieren ophouden. De uitvoerders dienen alert te zijn op plots overstekende dieren of dieren die zich verschansen in de directe omgeving hiervan. Indien de dieren zich ophouden op de planlocatie of binnen 5 meter hiervan dienen de werkzaamheden onderbroken te worden totdat de dieren zich buiten deze zone bevinden.	Alle fauna	Uitvoerder
Herinrichting terrein	Door de afwijkende hydrologie n bodemsituatie van de planlocatie heeft provincie Limburg geadviseerd om het perceel op te splitsen in twee verschillende beheertypen, namelijk glanshaverhooiland (N12.03) en vochtig hooiland (N10.02). Dit dient gedaan te worden met een verhouding van ¼ glanshaverhooiland (westzijde) en ¾ vochtig hooiland (oostzijde). Zie figuur 2.1 voor de verdeling van de planlocatie. In de volgende hoofdstukken worden de beheertype glanshaverhooiland (N12.02) en nat hooiland (N10.02) behandelt.	Flora	Uitvoerder
Aanplant waardplanten teunisbloempijlstaart	Ten behoeve van de teunisbloempijlstaart dienen aan de noordzijde van de gele lijn (figuur 2.2) specifieke waardplanten te worden ingezaaid. Op het glanshaverhooiland moeten minimaal twintig exemplaren van teunisbloem	Teunisbloempijlstaart	Uitvoerder

	(Oenothera spec.) worden ingezaaid. In het vochtige hooiland dienen harig wilgenroosje (Epilobium hirsutum) en basterdwederik (Epilobium spp.) te worden ingezaaid. De ingezaaide waardplanten dienen in de periode van mei tot en met 15 september 2026 aanwezig te zijn, zodat in deze periode potentiële waardplanten aanwezig zijn voor de teunisbloempijlstaart. Doordat deze planten zich makkelijk kunnen laten verstoten dient hier intensief beheerd te worden zodat er gewaarborgd wordt dat deze potentiële waardplanten voor meerdere jaren aanwezig zullen zijn.		
Gefaseerd werken	Aan de zuidzijde van de gele lijn bij figuur 2.2 zijn op meerdere locaties geschikte groeiplaatsen aangetroffen van teunisbloem spec., harig wilgenroosje en basterdwederik. Deze planten dienen handmatig verwijderd te worden buiten de kwetsbare periode van de teunisbloempijlstaart. De minst kwetsbare periode van deze soort is de periode 15 september -31 april. Voordat de planten weggehaald worden dient de strooisellaag handmatig verzameld te worden en op een veilige locatie binnen de planlocatie opgeslagen worden.	Flora en fauna	Ecologische deskundige

Figuur 2.1 De planlocatie dient verdeeld te worden over twee verschillende beheertype namelijk glanshaverhooiland (N12.03) en vochtig hooiland (N10.02)

Figuur 2.2 Aan de zuidzijde van de gele lijn zijn op meerdere locaties geschikte groeiplaatsen aangetroffen van teunisbloem spec., harig wilgenroosje en basterdwederik. Ten behoeve van de teunisbloempijlstaart dient de tuin zodanig ingericht te worden dat er aan de noordzijde van de gele streep waardplanten van de teunisbloempijlstaart aangeplant/ ingezaaid te worden. Voor het vochtig hooiland dienen hierbij basterdwederik en harig wilgenroosje te worden ingezaaid. Voor het glanshaverhooiland dienen teunisbloemen te worden ingezaaid.

2.3 Maatregelen vanuit provincie Limburg

Op 10 juli 2025 heeft ecoloog van de provincie Limburg de planlocatie bezocht, samen met Blom Ecologie en de opdrachtgever. Tijdens dit bezoek is de locatie gezamenlijk beoordeeld en is besproken hoe de inrichting dient plaats te vinden, met specifieke aandacht voor de positionering van landschappelijke elementen en de te treffen beheersmaatregelen.

Type	Omschrijving	Toepassing	Actiehouder
Realisatie ontsluitingsweg	Om de planlocatie te beheren/ maaien is de ontsluiting van het terrein aan de zuidoostzijde met een smalle beheerstrook als pad voorzien. Dit pad kan gemaakt worden zonder extra aanvoer van verhardingen of ander materiaal wat nog niet in het terrein aanwezig is, uit de aanwezige aarden wallen.	Herinrichting tuin	Uitvoerder
Bestrijding wilgenopslag	Er is geadviseerd vanuit provincie Limburg om spoedig actie te ondernemen om de groei van wilgen op de planlocatie tegen te houden door deze handmatig te verwijderen om verdichting van het perceel te voorkomen. Dit is nog mogelijk doordat deze jonge wilgen nog niet ouder zijn dan 2 jaar.	Herinrichting tuin	Uitvoerder
Toevoeging extra elementen in de herinrichtte tuin	Binnen de planlocatie is er sprake van een vijver een greppel waar het water vanuit de bron doorheen stroomt. Tevens zijn er	Herinrichting tuin	Uitvoerder

	bestaande greppels aanwezig die door de huidige vegetatie zijn dicht gegroeid. De bestaande greppels zullen vrij gemaakt worden van de vegetatie en worden gebruikt voor het weglaten stromen van water. Er wordt geadviseerd door provincie Limburg om geen extra waterpartijen of greppels toe te voegen en het water zoveel mogelijk oppervlakkig te laten afstromen.		
Toevoeging extra elementen in de herinrichtte tuin	Provincie Limburg heeft aangegeven dat de nieuwe aan te planten struiken en bomen zijn goedgekeurd, mits deze inheems en autochtoon zijn. Veel van de kenmerkende plantensoorten die onder glanshaverhooiland (N12.02) en nat hooiland (N10.02) behoren zijn reeds al in het terrein aanwezig. Derhalve wordt er geadviseerd om terughoudend en spaarzaam te zijn met het weghalen van huidige beplanting. Indien er ingezaaid dient te worden doormiddel van regionaal zaaigoed (bijv Cruydthoek).	Herinrichting tuin	Uitvoerder
Onderhoud beheertypen glanshaverhooiland en vochtig hooiland.	In de nieuwe situatie mag er niet begraasd worden met grazers zoals paarden, runderen, geiten en schapen.	Onderhoud nieuw situatie.	Initiatiefnemer

3 Beheer glanshaverhooiland (N12.03)

Glanshaverhooiland wordt beschreven als soort- en bloemrijke graslanden op matig vochtige tot droge, voedselrijke bodems, gedomineerd door glanshaver. Ze bevatten vaak een mengsel van grassen zoals kropaar en fioringras, en kruiden als margriet, knoopkruid, pastinaak en gewone rolklaver. Glanshaverhooilanden komen vooral voor op voormalige hooilanden en weiden en vormen een belangrijk leefgebied voor diverse insecten en weidevogels (tabel 3).

Algemeen Beheeradvies (in standhouding bij 'gunstige staat')

1. **Frequentie maaien**: meestal 2× per jaar — rond half juni én eind augustus / begin september.
    - Op schrale gronden volstaat 1× per jaar (eind juli tot begin september), eventueel aan te vullen met nabeweiding.
2. **Bemesten**: over het algemeen niet toegestaan. In uitzonderlijke gevallen kan kalk of ruige stalmest worden toegepast ter bestrijding van verzuring. Dient in overleg met provincie Limburg overlegd te worden.
3. **Beweiden**: niet toegestaan vanuit provincie Limburg.
4. **Andere verboden handelingen**: geen bijvoeren, geen chemische bestrijding en geen bodembewerking. Bodemstructuur en reliëf moeten intact blijven.
5. **Doelen van het beheer**
    - Streven naar een bloemrijke vegetatie en voorkomen van stikken van strooisel, verruiging en verbossing.
    - Handhaven van een matig voedselrijke, niet te zure bodemomstandigheden.
    - Creëren van kleinschalige structuurvariatie ten behoeve van insecten en zeldzame plantensoorten.
6. **Typische Vegetatiekenmerken:** Glanshaverhooiland komt voor op matig vochtige, vaak kalkrijke bodems en wordt gekenmerkt door hoge grassen en een grote kruidenrijkdom.
7. **Gasthoofdsoorten**: glanshaver, goudhaver, zachte haver, grote vossenstaart, lammerstaart.
8. **Kruidensoorten**: glanshaver, groot streepzaad, glad walstro, peen, gele morgenster, grote bevernel, pastinaak, beemdooievaarsbek, gewone berenklauw, fluitenkruid, gewone margriet, knoopkruid.

Tabel 3 Samenvattend tabel met beheersmaatregelen voor Glanshaverhooiland (N12.03).

Aspect	Beschrijving
Maaien	1–2 keer per jaar (juni & aug/sep), of 1× op schrale grond
Maaisel afvoeren	Ja, noodzakelijk om verruiging te voorkomen (binnen vijf dagen)
Beweiding	Niet toegestaan
Bemesting	niet toegestaan; kalk/ruige stalmest alleen bij verzuring. Dient in overleg met provincie Limburg overlegd te worden.
Verboden maatregelen	Geen chemische bestrijding, bodembewerking; bodem intact
Vegetatiekenmerken	Hoge grassen & kruiden; soortenrijk; kalk- en vochtregio afhankelijk
Beheerdoelen	Bloemrijkdom bevorderen; verzuring voorkomen; structuurvariatie stimuleren

4 Beheer vochtig Hooiland (N10.02)

Vochtige, bloemrijke graslanden die gekenmerkt worden door soorten als ratelaar, (moeras)rolklaver, geel walstro, boterbloemen en dotterbloem. Ze komen voor in beekdalen, langs rivieren, op kwelders en in veenweidegebieden. Door ontwatering, bemesting en ontginning zijn ze zeldzaam geworden, maar ze vormen nog altijd een belangrijk leefgebied voor karakteristieke planten- en diersoorten (tabel 4).

Beheer- en herstelmaatregelen Vochtig Hooiland (N10.02)

1. Maaibeheer

- Frequentie: 1–2 keer per jaar maaien.
    - 1x per jaar: bij zeer soortenrijke percelen om bloei en zaadzetting te stimuleren (maaien na 15 juli).
    - 2x per jaar: bij soortenarme of productieve percelen om verruiging tegen te gaan (eerste maaibeurt eind juni, tweede in september).

Uitvoering:

- Altijd afvoeren van maaisel om verschraling te bevorderen.
- Geen gebruik van zwaar materieel bij natte omstandigheden om bodemverdichting te voorkomen.

2. Beweiding

- Beweiding niet toegestaan vanuit provincie Limburg.

3. Bemesting en bodembeheer

- Geen kunstmest of drijfmest.
- Eventueel beperkte toediening van ruige stalmest bij sterk verschraalde percelen, in overleg met ecoloog.
- Bij verzuring kan bekalking (met natuurlijke kalk) nodig zijn.

4. Hydrologie

- Waterpeil hoog en stabiel houden; voorkom ontwatering.
- Vermijd diepe sloten en intensief slootschonen nabij het perceel.
- Herstel of behoud kwelinvloeden waar mogelijk.

5. Herstelmaatregelen bij soortenarmoede

- Inzaaien van autochtoon zaadmengsel met kenmerkende soorten zoals ratelaar, moerasrolklaver en dotterbloem.
- Verruigde plekken gefaseerd maaien en afvoeren.
- Eventueel plaggen of oppervlakkig afgraven om vergraste bovenlaag te verwijderen.

Tabel 4 Samenvattend tabel met beheersmaatregelen voor Vochtig hooiland (N10.02).

Aspect	Beschrijving
Maaien	Frequentie: 1–2 keer per jaar maaien.
Maaisel afvoeren	Ja, noodzakelijk om verschraling te voorkomen (binnen vijf dagen)
Beweiding	Niet toegestaan
Bemesting	niet toegestaan; kalk/ruige stalmest alleen bij verzuring. Dient in overleg met provincie Limburg overlegd te worden.
Verboden maatregelen	Geen bijvoeren, chemische bestrijding, bodembewerking; bodem intact
Vegetatiekenmerken	Planten die groeien op vochtige gronden; soortenrijk; kalk- en vochtregio afhankelijk
Beheerdoelen	Verruigde of soortenarme delen maaien en afvoeren, eventueel plaggen of inzaaien met autochtoon zaadmengsel, herstellen van kwelinvloed en waterpeil

5 Calamiteiten

5.1 Melding van een calamiteit

Ondanks de zorgvuldige samenstelling en uitvoering van het werkplan kan er een calamiteit ten aanzien van beschermde flora en fauna plaats vinden. Wanneer een calamiteit plaatsvindt is het van groot belang dat de aanleiding, gebeurtenis en de gevolgen adequaat geregistreerd worden door betrokkenen en/of leidinggevende op het meldingsformulier calamiteiten (Bijlage I). Door de ter zake deskundige wordt beoordeeld hoe ernstig de calamiteit is. Indien nodig wordt er een melding gedaan bij de handhavende partij van Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Na de melding zal een ter zake deskundige (ecoloog) beoordelen welke maatregelen getroffen dienen te worden om de ontstane situatie op te heffen en gedurende het vervolg van de werkzaamheden een herhaling wordt voorkomen.

5.2 Herkenning van calamiteiten

Een calamiteit is een onverwachte situatie gedurende de werkzaamheden die leidt tot overtreding van de Omgevingswet. Iedere afwijking van het werkplan kan leiden tot een calamiteit.

Algemene voorbeelden van calamiteiten:

- Onvoorziene aanwezigheid van beschermde soorten binnen de planlocatie

Bronvermelding

Gebruikte documenten

Beheeradvies N12.03 Glanshaverhooiland, BIJ12, 2025

Beheeradvies N10.02 Vochtig hooiland, BIJ12, 2025

Onderzoeksprotocol vlinders en libellen, De Vlinderstichting, 2023

Vleeshouwers, B.C.E., 2025. Quickscan Schweibergerweg 3 te Mechelen. Oriënterend onderzoek in het kader van de Omgevingswet. Blom Ecologie, Waardenburg.

Geraadpleegde websites

bij12.nl
ndff.nl
verspreidingsatlas.nl
vlinderstichting.nl

Bijlage I Calamiteitenformulier

Denk rustig na, neem elke calamiteit serieus en voorkom meer schade.

Datum:	
Locatie:	Zaaknummer:
Naam melder:	
Functiemelder:	
Telefoonnummer:	
Calamiteit betreft:	
Nadere omschrijving calamiteit: Benoem zoveel mogelijk details. Zijn er beschermde soorten doodgegaan/vernietigd? Zo ja hoeveel en welke soorten. Welke vervolgmaatregelen zijn getroffen?	
Melder heeft contact opgenomen met:	
Betrokken ecoloog (c.q. ter zake deskundige):	
Maatregelen:	
Goedgekeurd op:	Paraaf:

BLOM
ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2
4181 CD Waardenburg
0418 820 288

blomecologie.nl